

Nr 753

Av herr Larsson i Norderön m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 19, angående vissa frågor rörande älgjakt m. m.

(Lika lydande med motion nr 638 i Första kammaren)

I proposition nr 19 till 1965 års riksdag framlägges förslag beträffande vissa frågor rörande älgjakt m. m. Bl. a. presenteras i propositionen vissa allmänna riktlinjer som föreslås bli normerande för i första hand försöksvis tillämpade ändringar i nu gällande älgjaktbestämmelser. Målsättningen för de föreslagna åtgärderna är att på ett ändamålsenligare sätt än nu är möjligt reglera älgstammens storlek. En i sammanhanget väsentlig strävan, som har vårt fulla stöd, är att finna vägar att göra jakten mera human för viltbrådet.

Departementschefen föreslår att systemet med reglerad älgjakt prövas i några län där intresse föreligger. Formerna för regleringen bör dock ytterligare övervägas innan försöksverksamheten igångsättes. Eftersom denna föreslagna försöksverksamhet berör en ur äganderättssynpunkt central fråga och medför ett upphävande av den allmänna jakten på älg i första hand under försökstiden i de områden där försöksverksamheten skall verkställas, måste det anses i hög grad otillfredsställande att förslaget icke närmare preciserats till sin omfattning och tid. Det torde dessutom vara så att försök med enbart reglerad jakt inte kan ge en tillfredsställande vägledning utan att parallella försök med andra metoder praktiseras. Ett försök över t. ex. en femårsperiod i ett län med enbart allmän älgjakt, där jakttiden uppdelas på två perioder och jakttidens längd årligen avpassas till den beräknade älgstammens storlek, skulle onekligen kunna ge värdefulla rön för ett definitivt ställningstagande i denna fråga.

Vid en bedömning av de åtgärder som nu föreslagits synes det naturligt att närmare än vad som skett i propositionen beakta de erfarenheter som redan föreligger beträffande möjligheten att inom ramen för den allmänna jakten och licensjakten reglera älgstammens storlek. Den statistik över älgjakten i Jämtlands län som föreligger för den senaste tioårsperioden och som omfattar dels den allmänna jakten och dels licensjakten ger i motsats till vad som hävdas i jaktutredningen vid handen att den allmänna jakten är ett relativt smidigt instrument för avskjutningens reglering. Jakttidens längd har sålunda varierat avsevärt under årens lopp med hänsyn tagen

till älgstammens beräknade storlek. Avskjutningssiffrorna genom åren har också för den allmänna jakten synnerligen väl följt jakttidens längd. De lokala variationerna med hänsyn till jaktens resultat har varit relativt små liksom skillnaden mellan den allmänna jakten och licensjakten beträffande villebrådets könsfördelning etc. En intressant iakttagelse i anslutning till dessa förhållanden är att antalet licensansökningar och antalet fällda djur under licensjakten minskar då den allmänna jakttiden ökar. Möjligheter att variera den allmänna jakttidens längd i förhållande till älgstillgången synes dock ha utnyttjats i alltför ringa omfattning i landet sedan möjligheten till licensjakt infördes. Det finns nämligen exempel på län där den allmänna jakttiden sedan många år varit två dagar trots att älgstammen ökat avsevärt från år till år och licensjakten ökat i motsvarande grad. Trots detta har framställning om förlängd allmän jakttid icke beaktats. En konsekvens av detta är att avskjutningen icke blir så jämn och ur biologisk synpunkt väl avpassad som önskvärt är. Erfarenheterna synes alltså till övervägande del tala för att den allmänna jakttidens längd bör vara grundläggande för avskjutningens storlek. Effekten kan ytterligare förstärkas genom en uppdelning av den allmänna jakttiden i två perioder, varvid den andra periodens längd göres beroende av avskjutningen under den första. Licensgivningen borde alltså enligt vår uppfattning närmast betraktas som ett lokalt komplement. Ur administrativ synpunkt är denna uppläggning av älgjakten avsevärt billigare och enklare än den föreslagna reglerade jakten. Kompletterat med en intensifierad upplysningsverksamhet beträffande naturskydd och viltvård förefaller det sannolikt att detta system skulle kunna lösa alla älgjaksfrågor på ett tillfredsställande sätt.

Departementschefen har i propositionen icke funnit anledning att följa jaktutredningens förslag om en decentralisering av befogenheterna att fastställa älgavgiften från Kungl. Maj:t till länsstyrelserna. Detta är beklagligt eftersom jaktutredningens förslag av allt att döma skulle ha möjliggjort en smidigare anpassning av älgavgiftens höjd till lokala förhållanden än vad nu är möjligt.

Propositionens förslag beträffande ersättning för skador ur älgskadefonden innebär bl. a. att ersättning för skada på skog även i fortsättningen icke skulle kunna erhållas ur älgskadefonden. De skador som älg åsamkar växande ungskog är emellertid inte sällan av mycket stor omfattning. De förluster skogsägarna får vidkännas därigenom uppgår sannolikt varje år till mycket betydande belopp. Möjligheterna för skogsägare att skydda ungskogsbeståndet mot denna typ av skador är också synnerligen små. Eftersom det anses vara ett allmänt intresse att älgstammen bevaras vid en viss, rätt betydande storlek måste det också vara rimligt att ersättning för skador på skog utgår ur älgskadefonden.

Beträffande de skador på gröda m. m. vartill ersättning utgår ur älgskadefonden innebär det nu föreliggande förslaget att kostnaderna för värdering

av skadorna även i fortsättningen skall åvila den skadelidande. Detta kan icke vara tillfredsställande, i varje fall inte där storleken av skadorna anses ersättningsberättigande. I dessa fall förefaller det rimligt att kostnaderna för skadereglering utgår ur vederbörande älgskadefond eller regleringsfond. Dessa frågor liksom frågor om ersättning för skador på växande skog bör bli föremål för en skyndsam utredning. De föreslagna försöken med reglerad älgjakt bör, om de genomföres, endast få avse vissa i förväg klart angivna län. Förslaget om att försöksverksamheten i efterhand skulle kunna utvidgas till andra än de nu aktuella länen måste följaktligen bestämt avvisas. Erfarenheterna synes ge vid handen att den föreslagna försöksverksamheten med reglerad älgjakt kompletteras med en parallell försöksverksamhet med allmän jakt. Ett berättigat krav är vidare att försöksverksamheten tidsbegränsas till tre, maximalt fem år och att försök endast bedrivs i de län där verksamheten allmänt accepteras av länsmyndigheter och jakträttsinnehavare. Sedan erfarenheter av försöksverksamheten kunnat inhämtas bör frågan på nytt underställas riksdagen för definitivt beslut.

En decentralisering av beslutanderätten beträffande älgavgiften i enlighet med vad jaktutredningen föreslagit är välmotiverad, och bestämmelserna rörande ersättning ur älgskadefonden bör bli föremål för en skyndsam utredning.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 19 måtte

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att komplettera den i propositionen föreslagna försöksverksamheten i fråga om reglerad älgjakt med en parallellt bedriven försöksverksamhet med allmän jakt i enlighet med vad i motionen har anförts; samt

i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att ovannämnda frågor rörande älgjaktens utformning på nytt måtte underställas riksdagen för prövning, sedan erforderliga erfarenheter vunnits av försöksverksamheten;

2) medge att befogenhet att fastställa älgavgift överflyttas från Kungl. Maj:t till länsstyrelserna; samt

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning av bestämmelserna rörande älgskadefonden i syfte att medge att ersättning från fonden må kunna utgå även för skada å växande skog.

Stockholm den 16 februari 1965

Erik Larsson

i Norderön

Arne Persson

i Heden

Jan-Ivan Nilsson